

PAŃSTWOWA
OPERA I FILHARMONIA BAŁTYCKA
W GDAŃSKU

Program

PAŃSTWOWA OPERA I FILHARMONIA BAŁTYCKA
w GDAŃSKU

Dyrektor:
TADEUSZ RYBOWSKI

Kierownik Artystyczny:
JERZY KATLEWICZ

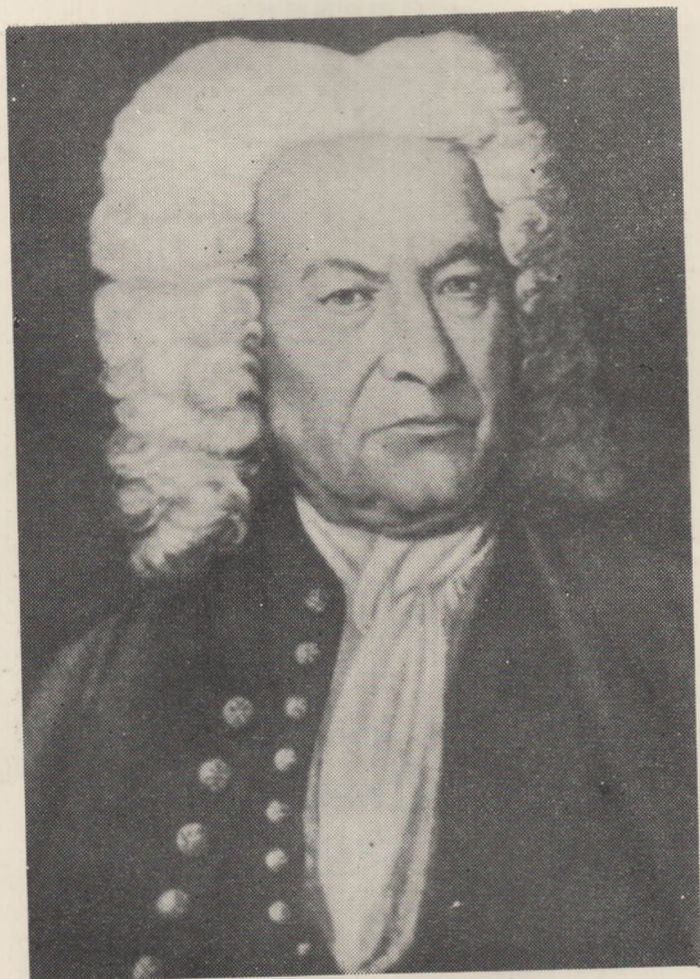
Sezon 1967/68

Koncert Symfoniczny

Piątek 16 lutego 1968 r.
sobota 17 godz. 19.30

P R O G R A M

JAN SEBASTIAN BACH

Wykonawcy:

ORKIESTRA PAŃSTWOWEJ OPERY
I FILHARMONII BAŁTYCKIEJ

Chóry:

Operowy

Filharmoniczny

Akademii Medycznej

Chłopięcy Szkół Muzycznych
w Gdańsku

Dyrygent

Jerzy KATLEWICZ

Soliści

Zofia JANUKOWICZ — sopran

Krystyna SZCZEPAŃSKA — mezzosopran

Bogdan PAPROCKI — tenor

Adam SZYBOWSKI — baryton

Przygotowanie chórów:

Wiesław CZERSKI Leon SNARSKI

Ireneusz ŁUKASZEWSKI

Klawesyn

Urszula Kulko wa

Organy

Henryk Spychała

Solo skrzypcowe

Wojciech Szma j

Solo fletowe

Ryszard Klaman

Program

JAN SEBASTIAN BACH

Tekst: Picander

Przekład: Maria Serga

(I wykonanie w Gdańsku)

„Pójdźcie córki ze mną płakać” — I Chór (córki Syjonu),
II Chór (wierni) chór dziecięcy.

Recitativo „A kiedy Jezus skończył naukę swoją”... —
Ewangelista, Jezus

Chorał „Najśladzszy Jezu...” — Chór

Recitativo „I zebrali się tam u Kaifasza” — Ewangelista
„Nie w święteczny dzień” — Chór

Recitativo „A gdy Jezus będąc w Betanii” — Ewangelista
„Mówcie po co taka strata” — Chór

„A Jezus spostrzegłszy to” — Ewangelista, Jezus
Recitativo „O Zbawco drogi mój” — Alt

Aria „Ból i żal” — Alt

Recitativo „Wtedy odrzekł jeden z uczniów imieniem Judasz
Iskariot” — Ewangelista, Judasz

Aria „Spływaj krwią” — Sopran

Recitativo „Oto uczniowie Jego podeszli doń” — Ewangelista
„Gdzie pragniesz Ty Baranka Wielkanocnego dziś spoży-
wać” — Chór

Recitativo „I rzekł: Idźcie tam” — Ewangelista, Jezus
„Wszak nie ja” — I, II Chór

Chorał „Jam winien pokutować” — Chór

Recitativo „A Jezus odrzekł im tak” — Ewangelista, Jezus,
Judasz

Recitativo „I choć me serce bólem łka” — Sopran

Aria „Serce me oddaję Tobie” — Sopran

Recitativo „Oto uczeń Jezusa Piotr tak odrzekł” — Ewan-
gelista, Piotr, Jezus

Chorał „Wciąż trwać przy Tobie będę” — Chór

Recitativo „Kiedy zaś Jezus wszedł do onego miejsca, które
się zwało Getsemane” — Ewangelista, Jezus

Aria „Jak serce udręczone drży” — Tenor, I i II — Chór

Aria „Przy Tobie czuwać pragnę” — Tenor, I i II — Chór

Recitativo „A odszedłszy naprzód padł Jezus na oblicze
swe” — Ewangelista, Jezus

Recitativo „Zbawiciel przed swym Panem padł w pokorze”
— Bas

Recitativo „I znów przyszedł Jezus do swych uczniów” —
Ewangelista, Jezus, Judasz

Duet „I oto Jezus umęczony” — Sopran, Alt, Chór

„Już płonie strop nieba” — Chór

* * *

Aria „Ach, gdzie jesteś Jezu mój” — Alt, Chór

Recitativo „A kiedy tłum cały wiódł Jezusa do Najwyższego
Kapłana” — Ewangelista

Recitativo „I znów Najwyższy Kapłan pytał Jezusa” —
Ewangelista, Najwyższy Kapłan, Jezus

„Ten człowiek godzien śmierci” — Chór

Recitativo „Gdy w pałacu Piotr między sługi siadł” —
Ewangelista, Pierwsza niewiasta, Druga niewiasta, Piotr

„Prawda, Tyś jednym jest spośród nich” — Chór

Recitativo „I wtedy począł się zaklinać i przysięgać” —
Ewangelista, Piotr

Aria „O zlituj się” — Alt

Chorał „Na Twe rozkazy wszystko” — Chór

Recitativo „W on czas zwyczaj być taki” — Ewangelista,
Piłat, Chór.

„Ukrzyżować Go!” — Chór

Chorał „O jakże straszna kara” — Chór

Recitativo „I rzekł wtedy Piłat” — Ewangelista, Piłat

Recitativo „On dobro czynił wszystkim nam” — Sopran

Aria „Z miłości mój Zbawiciel kona” — Sopran

Recitativo „I wzięli Jezusa z Piłata rąk”

Chorał „O Głowo umęczona” — Chór

Recitativo „Golgota” — Alt

Recitativo „A gdy w godzinie szóstej już zapadła ciemność”
— Ewangelista, Jezus, Chór

Chorał „Gdy będę opuszczony” — Chór

Recitativo „I stało się” — Ewangelista, Chór

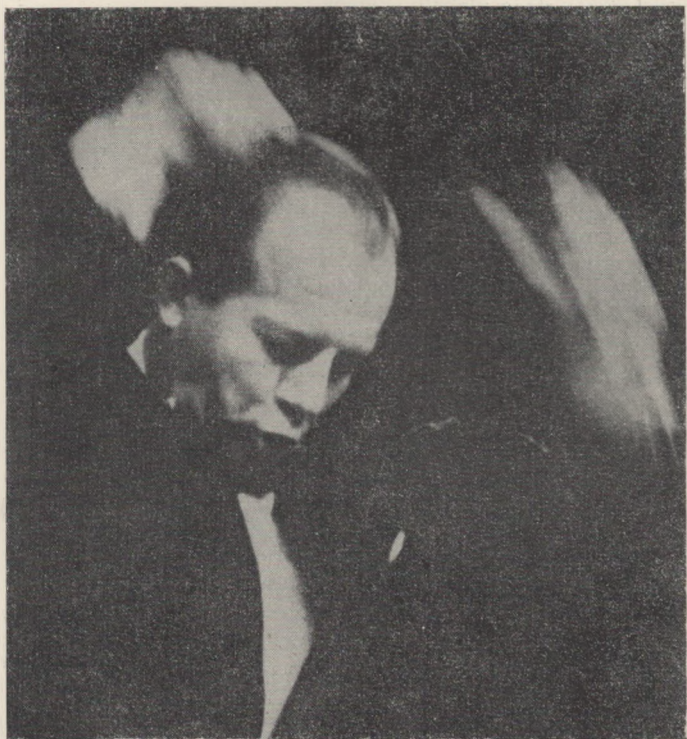
Recitativo „Wieczorem przybył człowiek” — Ewangelista

Recitativo „Gdy zimny wiatr chłód nocy siał” — Bas

Recitativo „I Józef ciało wziął” — Ewangelista

Recitativo „Spoczywa Pan nasz w błogim śnie” — Sopran,
Alt, Tenor, Bas i Chór

„Przed grobem Twym” — Chór I i II.

JERZY KATLEWICZ

ZOFIA JANUKOWICZ

KRYSTYNA
SZCZEPAŃSKA

Pasja według św. Mateusza

BOGDAN PAPROCKI

ADAM SZYBOWSKI

Z pięciu pasji J. S. Bacha jedna zaginęła, druga zachowała się tylko we fragmentach, autorstwo innej jest wątpliwe. Pozostałe dwie: *Pasja według św. Jana* i *Pasja według św. Mateusza*, to najdoskonalsze wloty pasyjnej twórczości niemieckiej. Pierwsza z nich rozpoczyna szereg wielkich dzieł muzyki religijnej, jakie powstawały kolejno od czasu objęcia przez J. S. Bacha urzędu kantora przy kościele Św. Tomasza w Lipsku (1723). Niewątpliwie znakomita, zwarta w konstrukcji i utrzymana w podniosłym nastroju, nie jest jednak dziełem tej miary co *Pasja według św. Mateusza*.

Obie zachowane pasje Bacha są pasjami oratoryjnymi, jakich wymagał kościelno-artystyczny mecenas Bacha w Lipsku. W porównaniu z pasjami motetowymi lub chorałowymi odznaczała się pasja oratoryjna większym zróżnicowaniem i bogactwem form i środków: relacja ewangelisty i wypowiedzi poszczególnych osób były recytatywne, tłum wypowiedział się w partiach chóralnych; jako wyraz współdziałania wiernych i przeżywania przez nich historii pasyjnej należało wpleść chorały, arie i chóry, oparte na odpowiednich, współczesnych tekstach poetyckich.

W *Pasji według św. Mateusza* zastosował się Bach do tych wymogów, ale nie poszedł za modnymi tendencjami włączania pasji w styl muzyki świeckiej i przejmowania w niej stylu operowego. Wyraźnie rozgraniczył tekst biblijny — wypisując go w partyturze czerwonym atramentem — od tekstu oratoryjnego, dostarczonego przez poetę Picandra („prywatnie” urzędnika pocztowego w Lipsku, nazwiskiem Henrici), nad którego pracą — jak się zdaje — sam czuwał, gdyż znał go jako autora nie zawsze szczególnych tekstów do wielu swoich kantat. Z tradycyjnego tekstu hamburskiego radcy B. H. Brockesa, którym posługiwali się w swoich pasjach Keiser, Haendel, Telemann, Mattheson, przejął Picander w swojej o wiele prostszej i bardziej naturalnej poezji obok zasadniczych osób także nierealna postać „córy Syjonu” i złączony z nią „chór wiernych dusz”. Bach odrealnił jeszcze bardziej tę postać, powierzając jej partię różnym głosom solowym, duetom i chórowi.

Dramatyczny plan *Pasji według św. Mateusza* jest subtelny i prosty zarazem. Na całość składa się szereg scen. W kulminacyjnych momentach urywa się opowiadanie i mione co tylko sceny komentowane są w skupionych, poprzedzanych przeważnie śpiewnymi recytatywami ariach. Podobnie stosowane są chorały, wyrażające uczucia wiernych. Dobór tekstów chorałowych, przemyślany i trafny, jest dziełem samego Bacha. Ponad 20 scen dzieli się na trzy wielkie obrazy: Chrystus ze swymi uczniami i Ostatnia Wieczerza; Chrystus na Górze Oliwnej; pojmanie, śmierć i złożenie do grobu. Dramatyczny nerw całości, doskonałe zespolenie historii pasyjnej z nabożnym współczuciem, z osobistym wzruszeniem, napawają podziwem dla sztuki Bacha.

Jej wielkość oszałamia i zachwyca w każdej arii, recytatywie czy chórze, w ich prostocie i głębi wyrazu, bogactwie inwencji melodycznej, w logice konstrukcji, mistrzostwie środków technicznych. Z niedościgłym kunsztem operuje Bach techniką kontrapunktyczną, buduje monumentalne kolumny akordów, wykorzystuje maksimum możliwości, jakie daje mu wielki aparat wykonawczy, nie spotykany w innych dziełach kompozytora: dwa 4-głosowe chóry mieszane, chór chłopięcy, dwie orkiestry z organami i klawesynem, 6 solistów (sopran, alt, tenor, 2 barytony i basy).

Pasja według św. Mateusza, którą zaprezentował Bach po raz pierwszy w Wielki Piątek 15 IV 1729, nie wywołała większego wrażenia. Sukces odniosła wykonana tego samego dnia i o tej samej godzinie w innym kościele lipskim pasja miernego i dziś zupełnie zapomnianego kompozytora, Gottlieba Fröbera. Współcześni nie mieli zrozumienia dla tego, co było ideałem Bacha — dla połączenia dawnego z nowym, w tym wypadku elementów dawniejszej pasji chorałowej ze stylem oratorskim. Modny był wtedy typ spokrewnionego z operą oratorium włoskiego; oryginalne dzieło Bacha było inne, było dla większości słuchaczy mało znaczącą ciekawostką, o której szybko zapomniano. Długo spoczywała *Pasja według św. Mateusza* w archiwum. Zainteresował się nią dopiero młody Feliks Mendelssohn i poprowadził ją w berlińskiej Singakademie w 100 lat od daty jej pierwszego wykonania. Sukces był ogromny i przesądził o dalszych losach nie tylko samej *Pasji*, ale i całej twórczości Bacha. Od tego przełomowego dnia, 11 III 1829, stała się ona jednym z największych, ciągle na nowo odkrywanych skarbów kulturalnych całej ludzkości.

Stanisław Haraschin

Skład Zespołu
Orkiestry Symfonicznej Filharmonii Bałtyckiej
 na koncertach w dniach 16 i 17 lutego 1968 r.

I orkiestra

I skrzypce

Wojciech Szmał
 (koncertmistrz)

Jerzy Kucal
 Zbigniew Wytrykowski
 Maria Langowska
 Henryk Niemirowicz
 Irena Zielińska
 Wiesława Siedlar

II skrzypce

Stanisław Kosiorek
 Sylwester Sztukowski
 Wanda Popielska
 Stefan Osterczy
 Bronisław Brochocki
 Alicja Dardzińska

Altówki

Jerzy Wojtkowski
 Irena Albrecht
 Krystyna Lejman
 Piotr Sajek

Wiolonczele

Bożena Zaborowska
 (koncertmistrz)
 Franciszek Pokorniecki
 Karol Baryła
 Krzysztof Sperski
 Zdzisław Miodowski

Kontrabasy

Barbara Kucharska
 Adam Chamera
 Adolf Mazur
 Zdzisław Piotrowicz

Flety

Ryszard Kłaman
 Jarosław Kaziński

Oboje

Romuald Buczkowski
 Henryk Chrapkowski

II orkiestra

I skrzypce

Tadeusz Kochański
 (koncertmistrz)

Franciszek Bujalski
 Andrzej Peisert
 Kazimierz Stein
 Wiesław Jeziorny
 Michał Mieńko
 Kazimierz Huzarski

II skrzypce

Zenon Zaremba
 Jerzy Małecki
 Waclaw Butowski
 Joanna Lubowicz
 Norbert Kres
 Bernard Tomczyk

Altówki

Mieczysław Smilgin
 Kazimierz Mańkowski
 Piotr Budny
 Bogdan Czerniawski

Wiolonczele

Janusz Swiło
 (koncertmistrz)
 Andrzej Filar
 Tadeusz Tomczak
 Tadeusz Andrzejewski

Kontrabasy

Edwin Piotrowicz
 Stanisław Rosiek
 Antoni Pilc

Flety

Wacław Gagalka
 Mieczysław Kwiecień

Oboje

Józef Ratz
 Stanisław Sękowski

Klawesyn — Urszula Kulkowa

Organy — Henryk Spychała

Inspektor orkiestry — Henryk Niemirowicz

CHÓR OPERY BAŁTYCKIEJ

Kierownik chóru
WIESŁAW CZERSKI

Korepetytor
Henryk Spychała

SOPRANY:

Adamczak Stefania
Chudzicka Ludgarda
Deptulska Rozwita
Gibczyńska Stanisława
Huk Teresa
Kolasińska Urszula
Korzeniowska Jadwiga
Kostkiewicz Irmina
Lewandowska Donata
Lupińska Krystyna
Manikowska Felicja
Massalska Halina
Nawrocka Teresa
Piepkówna Kornelia
Pilchowska Genowefa
Podbilska Michalina

ALTY:

Andersz Czesława
Bartkowiak Halina
Bukowska Janina
Filipiak Władysława
Gachowa Zofia
Glaserapp Urszula
Iwor Gabriela
Jungowska Zdzisława
Kordulska Barbara
Krzyżanowska Alicja
Malewicka Krystyna
Radtke Urszula
Raduła Maria
Węgrzyn Anna

Kierownik wokalny
JERZY SZYMAŃSKI

Inspektor
Zdzisław Suski

TENORY:

Badura Jan
Bykowski Edward
Dąbkowski Andrzej
Grandowicz Włodzimierz
Grzegorski Jarosław
Leśniewski Tadeusz
Miszker Erwin
Petsch Alfons
Różagórski Stanisław
Sywec Michał
Wielikaniec Grzesław
Wysocki Romuald
Zwiernik Jan

BASY:

Donocik Gustaw
Gierkowicz Jarosław
Kamiński Stanisław
Kasprzyk Władysław
Łukaszewski Bogdan
Nowiński Kazimierz
Suski Zdzisław
Staniuca Kazimierz
Szlawski Zdzisław
Szwarckopf Andrzej
Wensora Zygmunt

CHÓR FILHARMONICZNY

Kierownik Artystyczny — LEON SNARSKI

Prezes chóru
Dariusz KOWALIK

Korepetytor
Henryk SPYCHAŁA

Soprany:

Bluma Felicja
Czyżewska Władysława
Hoffman Eugenia
Fórmanek Teodozja
Jurkiewicz Maria
Jasiak Irena
Kowalik Zofia
Kucharonek Teresa
Kamińska Halina
Kierzek Alina
Lipska Ludmiła
Masewicz Irena
Miszcuk Stanisława
Mamrzyńska Anna
Przybyła Halina
Odziomek Renata
Raszeja Ewa
Rózycka Stanisława
Szarejko Maria
Sankowska Jadwiga
Smutek Zofia
Stankiewicz Jadwiga
Torowa Janina
Wilczek Jadwiga
Wasilenko Tamara
Ustarbowska Czesława
Zebrecka Elżbieta

Alty:

Chmielewska Teodozja
Chuchla Wanda
Downarowicz Maria
Kalko Grażyna
Konaszewska Krystyna
Kuzielczyk Barbara
Matoń Zuzanna
Mącik Jadwiga
Szajda Władysława
Szymanek Mirosława
Winiarska Eugenia

Tenory:

Bogowski Andrzej
Chojewski Andrzej
Chmicik Jan
Dereszkiewicz Norbert
Dzieszuk Gerard
Ejmont Marian
Kamiński Stefan
Kondratowicz Paweł
Paradowski Antoni
Przybył Władysław
Kudła Teodor
Bartoszczyk Bolesław
Rzeźnik Bolesław
Ustarbowski Herbert
Sajk Bogdan

Basy:

Ellert Stefan
Gmiński Józef
Kleina Jan
Kowalik Tadeusz
Korda Kazimierz
Lubiatowski Marian
Łukaszewski Marian
Mach Jan
Rydzanowski Lech
Szymaniak Wiktor
Spadliński Zygmunt
Waniewski Zbigniew
Grębski Henryk
Zwiręło Czesław

CHÓR AKADEMII MEDYCZNEJ W GDAŃSKU
IM. T. TYLEWSKIEGO

Kierownik artystyczny — Ireneusz Łukaszewski
Prezes Chóru — Karol Dombrowski
Korepetytor — Renata Gleinert

Soprany I

Armanowska Małgorzata
Beyer Halina
Budrewicz Maria
Chaszczewicz Barbara
Chwastek Józefa
Duniec Maria
Jaworska Irena
Klikowicz Julita
Knapik Grażyna
Kobryń Ewa
Kolman Teresa
Kunczewicz Agnieszka
Malec Jolanta
Obermuller Grażyna
Olszańska Barbara
Prokopowicz Wanda
Świecka Irena
Szulakowska Zofia
Talaga Maria
Urban Janina
Wagner Gabriela

Alt I

Broniewska Wiesława
Bulakowska Wanda
Cieślak Flżbieta
Chrostowska Halina
Domaradzka Jadwiga
Fiksińska Ewa
Gajdowska Krystyna
Grzenkowicz Adela
Karczewska Hanna
Kawka Grażyna
Medrzycka Maria
Pietruszczyk Czesława
Roćko Alicja
Rzeźnik Maria
Świątkowska Maria
Szapar Bożena
Szelałowicz Wanda
Szopa Dobrosława
Tomaszewska Barbara
Wesołowska Ludwika
Wesołowska Anna
Wagner Krystyna
Wolek Aleksandra

Soprany II

Błaszczuk Jolanta
Borysewicz Maria
Czarnecka Anna
Gryziecka Danuta
Guca Zdzisława
Kamińska Alina
Kobylińska Barbara
Kociolko Helena
Łukaszewska Teresa
Martyniak Zofia
Monczyńska Danuta
Porebska Wanda
Saczewa Zofia

Sitarek Ewa
Zasimowicz Ludmiła

Alt II

Biziuk Czesława
Cywińska Alicja
Czerwińska Bożena
Chrzanowska Elwira
Dabkiewicz Alina
Jasińska Anna
Kotkowska Jadwiga
Legut Krystyna
Papiewska Czesława
Rakowska Adela
Suchocka Jolanta
Szajda Władysława
Świerk Jolanta
Wit Irmina
Wójcik Irena

Tenory I

Bojanowicz Seweryn
Borkowski Zbigniew
Cimaszewski Marian
Dombrowski Karol
Gryziecki Henryk
Legut Janusz
Marczuk Ryszard
Martyniak Antoni

Basy I

Dudek Ryszard
Fiebig Andrzej
Giżewski Borys
Jarosz Alfred
Krzykowski Ryszard
Łukaszewski Bogdan
Szelałowicz Jerzy
Szulakowski Mieczysław
Slepowroński Wiktor
Wagner Roman
Zieliński Tomasz

Tenory II

Czarnul Zdzisław
Dziekański Jerzy
Janowicz Norbert
Potrubacz Leszek
Maniszewski Wojciech
Świerk Jerzy
Zborowski Zdzisław

Basy II

Bubella Maciej
Duniec Marek
Kotkowski Jerzy
Łukaszewski Jan
Masiak Jerzy
Pietruszczyk Henryk
Sulek Ludwik
Tomczak Wojciech

CHÓR CHŁOPIĘCY

Państwowej Szkoły muzycznej stopnia podstawowego
i licealnego im. Feliksa Nowowiejskiego w Gdańsku

Smolewski Krzysztof

Bartul Janusz

Mielnik Konrad

Kleina Andrzej

Hoffman Tadeusz

Fuks Bogusław

Dyk Piotr

Witkowski Jerzy

Malinowski Dalibór

Zagórski Kazimierz

Raszeja Adam

Małyska Czesław

Trzebniak Mariusz

Gaca Konrad

Ciapka Jerzy

Myszka Zygmunt

Cierliński Ryszard

Młociński Witold

Orlewicz Piotr

Piochocki Wojciech

Najbliższy recital

20. II. 1968

Halina CZERNY-STEFAŃSKA
fortepian

Najbliższy koncert Filharmonii Bałtyckiej

8/9. III. 68.

Dyrygent: Zdzisław Szostak
Solista: Lew Własenko (ZSRR)

W programie:

Kurpiński — „Królowa Jadwiga”
Prokofiew — I Koncert fortepianowy
Strawiński — Scherzo à la Russe
Ravel — La Valse

Biblioteka PWSM Gdańsk

Dział	
Autor	193
Tytuł	
Nr inw.	

OKŁADKĘ PROJEKTOWAŁ

Józef Skoracki